

SPRÅKKRAV FOR VOKSNE INNVANDRERE

*Cecilie Hamnes Carlsen, Høgskulen på Vestlandet
Utdanningsforbundet Vestland, Tillitsvalgte i voksenopplæringen,
13. februar 2025, 10:45-12:00*

SOSIAL RETTFERDIGHET

- Like rettigheter
- Like muligheter
- Like livsvilkår

(Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human rights, the International Covenants on Human Rights, the Copenhagen Declaration)

STRUKTURELL RASISME

Strukturell rasisme kan defineres som *usynlige handlingsmønstre og prosesser* som utgjør hindre for minoritetsgruppers deltakelse i samfunnet (Bangstad mfl., 2021)

Et skifte i fokus:

- > fra aktør til struktur
- > fra intensjon til konsekvens

SPRÅKKRAV FOR VOKSNE INNVANDRERE

Et kritisk blikk på kravene og deres konsekvenser

1. Opptak til høyere utdanning
2. I arbeidslivet
3. For permanent opphold og statsborgerskap

OPPTAK TIL HØYERE UTDANNING

Forskrift om opptak til høyere utdanning, kap. 2, § 2.2

§ 2-2. *Utanlandsk utdanning*

(1) Søkjarar med 3-årig vidaregåande utdanning frå dei andre nordiske landa er kvalifiserte for opptak utan tilleggskrav i norsk når den vidaregåande utdanninga gir generelt opptaksgrunnlag til universitet og høgskular i dei respektive landa.

(2) Søkjarar som har utanlandsk utdanning frå land utanfor Norden, må dokumentere bestått utdanning på nivå med norsk 3-årig vidaregåande opplæring som gir generell studiekompetanse, sjå også sjuande ledd, og i tillegg dokumentere kunnskapar i norsk med éi av desse prøvene:

1. Bestått norsk med 393 timar frå vidaregåande opplæring.
2. Bestått eksamen frå trinn 3 i norsk for utanlandske studentar ved universiteta. = E
3. Bestått årskurs i norsk språk og samfunnskunnskap for utanlandske studentar.
4. Skriftleg og munnleg test i norsk, høgare nivå («Bergenstesten»), begge vurdert til «bestått» eller betre resultat. = B2
5. Avsluttande prøve i norsk (norskprøven) med ferdigheiter på minimum nivå B2 i alle delprøver, jf. lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (Integreringslova) § 37.
6. Frå og med opptak til studieåret 2023–2024 kan kunnskapar i norsk også dokumenterast med en av følgjande kombinasjonar av prøvedelar:
  - a. Bestått eller betre resultat i munnleg test frå test i norsk, høgare nivå («Bergenstesten»), saman med avsluttande prøver i leseforståing, lytteforståing og skriftleg framstilling frå norskprøven (jf. pkt. 5 ovanfor) med minimum nivå B2 som resultat i alle tre delprøver.
  - b. Bestått eller betre resultat i skriftleg test frå test i norsk, høgare nivå («Bergenstesten»), saman med delprøve i munnleg kommunikasjon frå norskprøven (jf. pkt. 5 ovanfor) med minimum B2 som resultat.

ULIKE PRØVER – SAMME KRAV/SAMME NIVÅ?

Videregående	Trinn 3 (ny)	Trinn 3	HN-testen (gml)	HN-testen (ny)	Norskprøven
6	A				
5	B	1.0	700		
4	C	2.0	600		
3	D	3.0	500	Godt bestått	
2	E	4.0	450	Bestått	B2
1	F		400	Ikke bestått	B1
			300		A2
			150		A1

Norsk kurs ved UiB

Det felles europeiske rammeverket for språk (CEFR)

Hvilket CEFR-nivå er kurset jeg tar/har tatt på?

Vi anvender ikke Det felles europeiske rammeverket for språk direkte på våre kurs, men vi anslår at

- bestått eksamen i [NOR-U1](#) tilsvarer ca. A2
- bestått eksamen i [NOR-U2](#) tilsvarer ca. B1
- bestått eksamen i [NOR-U3](#) tilsvarer ca. B2
- bestått eksamen i [NOR-U4](#) tilsvarer ca. C1-C2

F - E - D - C - B - A

UIB «ANSLÅR» AT E PÅ TRINN 3 TILSVARER B2:

Tr.3

CEFR

C2
C1
B2
B1
A2
A1

A
B
C
D
E
F

Stemmer det at
Bestått (E) på Trinn 3-eksamen
tilsvare ca. B2?

Trinn 3, karakteren E

Nivåbeskrivelse for trinn 3 i norsk for utenlandske studenter.

1. Prestasjon på skriftlig eksamen.

E Tilstrekkelig

- Besvarelsen følger til en viss grad sjangerkonvensjoner og normer for helhetlig tekstoppbygging
- Tekstbindingen er forholdsvis enkel og lite variert
- Ordvalg og uttrykksmåte avviker i betydelig grad fra målspråksnormen, men besvarelsen er i all hovedsak forståelig
- Ordforrådet er begrenset, men tilstrekkelig
- Syntaks, morfologi og ortografi avviker i betydelig grad fra målspråksnormen, men besvarelsen er i all hovedsak forståelig
- Kandidaten drøfter og argumenterer i tilstrekkelig grad
- Kandidaten viser forståelse av talt og skrevet norsk som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer.

NORSKPRØVEN B2

Vurderingsskjema for norskprøven, delprøve i skriftlig framstilling, nivå B1-B2 (sett kryss i skjemaet)

	Under B1	B1-beskrivelser	B1	B2-beskrivelser	B2
Formidlingskriterier					
OPPGAVE 1 Uttrykke og begrunne synspunkter		Får fram synspunkter om det gitte emnet og gir noen grunner for disse på en forståelig måte.		Får fram og begrunner synspunkter om det gitte emnet på en klar måte.	
OPPGAVE 2 Argumentere		Skriver ganske tydelig om det gitte emnet. Får fram synspunkter og begrunner disse. Begrunnelsen kan være uklar eller mangelfull.		Skriver tydelig og saklig om det gitte emnet. Får klart fram synspunkter og argumenterer for disse. Argumentasjonen kan være noe uklar enkelte steder.	
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven					
Tekstoppbygging		Skriver tekster der sammenhengen stort sett er grei å følge. Bruker en del ulike bindeledd for å skape sammenheng i tekstene.		Skriver tekster der sammenhengen i all hovedsak er lett å følge. Bruker en rekke ulike bindeledd og andre tekstbindende virkemidler. Tekstene har stort sett klar struktur og fremdrift.	
Rettskriving og tegnsetting		Har et ganske godt grep om rettskriving, men det vil være en del feil. Markerer i all hovedsak setningene med punktum og stor bokstav.		Har et godt grep om rettskriving og tegnsetting, selv om det vil være noen feil.	
Ordforråd		Har et ganske bredt ordforråd. Mestrer godt et enkelt repertoar av ord og uttryksmåter knyttet til kjente emner. Kan gjøre ordvalg som fører til misforståelser, særlig når emnet er ukjent eller abstrakt.		Mestrer godt et bredt ordforråd. Kan variere formuleringene, og velger i all hovedsak ord som passer i sammenhengen. Feil forekommer uten at det fører til misforståelser.	
Grammatikk		Har et ganske godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer. Viser noen eksempler på komplekse setninger. Gjør en del feil, og kan også gjøre noen feil som fører til misforståelser, særlig i komplekse strukturer.		Har et godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer. Viser variasjon i setningsstruktur, og bruker komplekse setninger på en stort sett vellykket måte. Feil forekommer uten at det fører til misforståelser.	

UIB «ANSLÅR» AT E PÅ TRINN 3 TILSVARER B2:

Tr.3

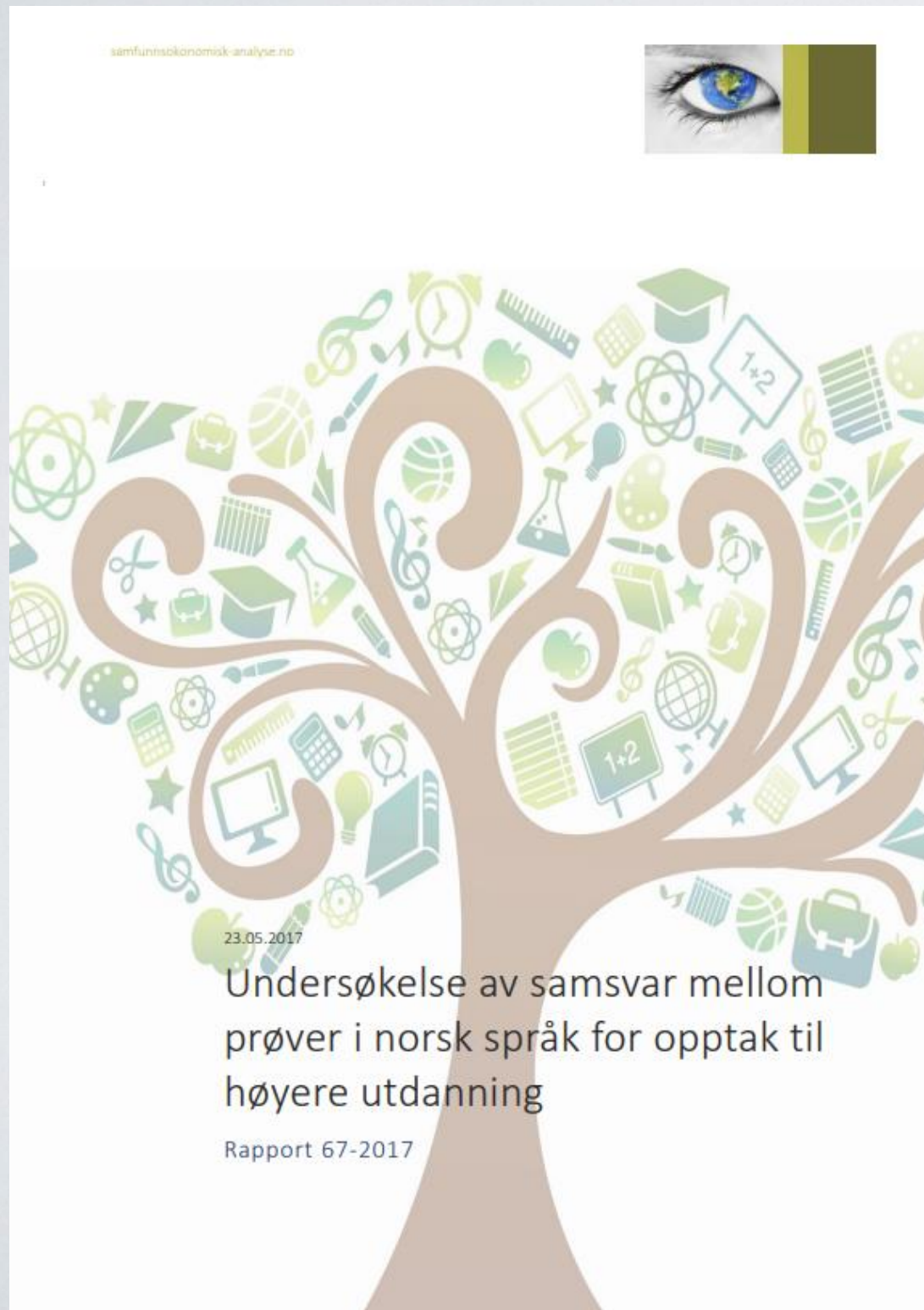
CEFR

C2	A
C1	B
B2	C
B1	D
A2	E
A1	F

Det er manglende samsvar
mellom karakterbeskrivelsene
for E på Trinn 3 og
Rammeverkets B2-nivå

HVA VET VI OM SAMSVAR MELLOM A-F PÅ TRINN 3 OG B2?

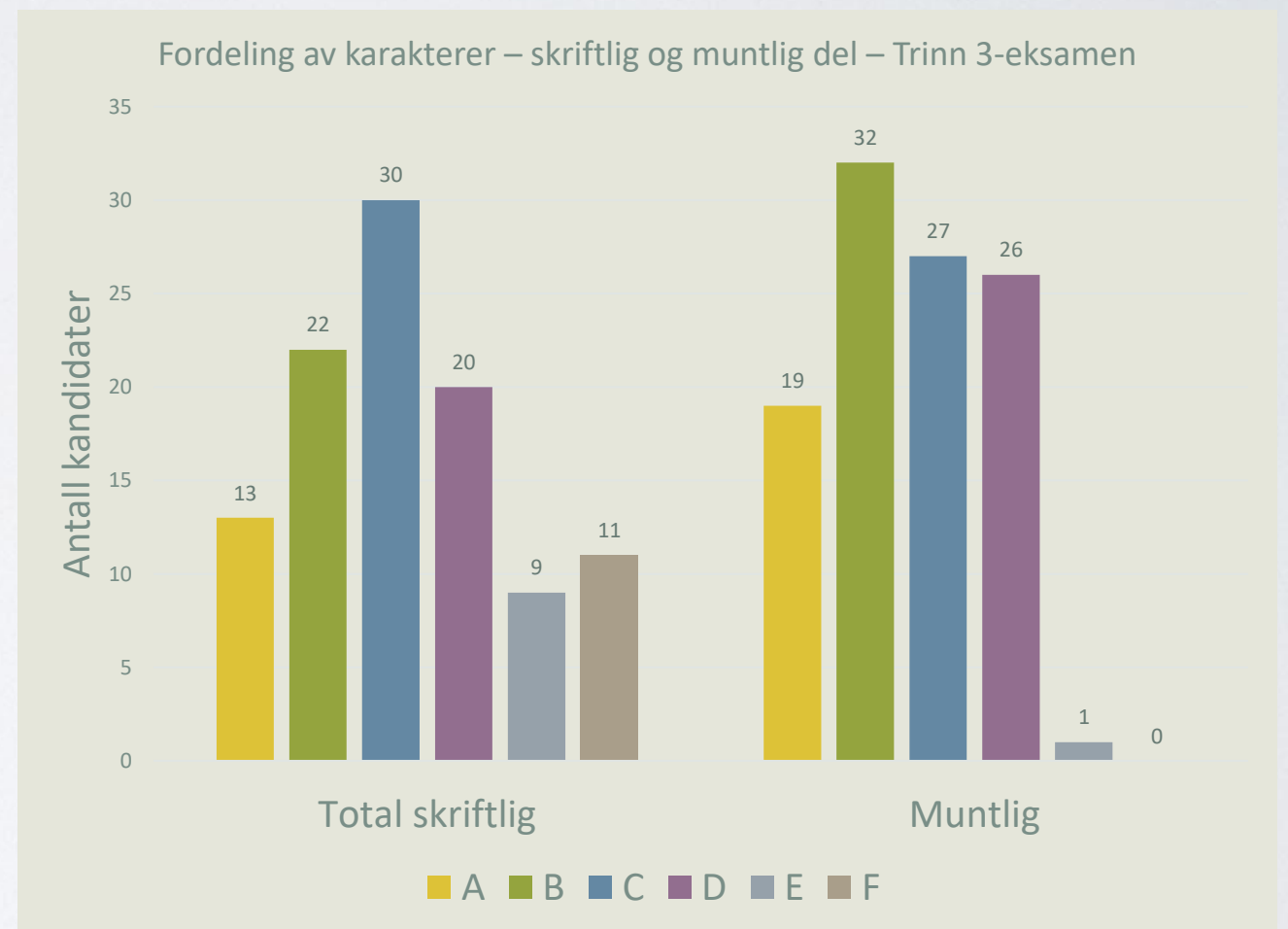
- Undersøkelse av samsvar mellom karakterer A-F på universitetenes trinn 3-eksamen og HK-dirs norskprøve

LAV GRAD AV SAMSVAR MELLOM BESTÅTT TRINN 3- EKSAMEN OG B2 PÅ NORSKPRØVEN

Trinn 3	Norsk-prøven	Klarer kravet	Klarer ikke kravet	Totalt
Klarer kravet		7 (16 %)	30 (72 %)	37 (88 %)
Klarer ikke kravet		0 (0 %)	5 (12 %)	5 (12 %)
Totalt		7 (16 %)	35 (84 %)	43 (100 %)

NESTEN ALLE KLARER E

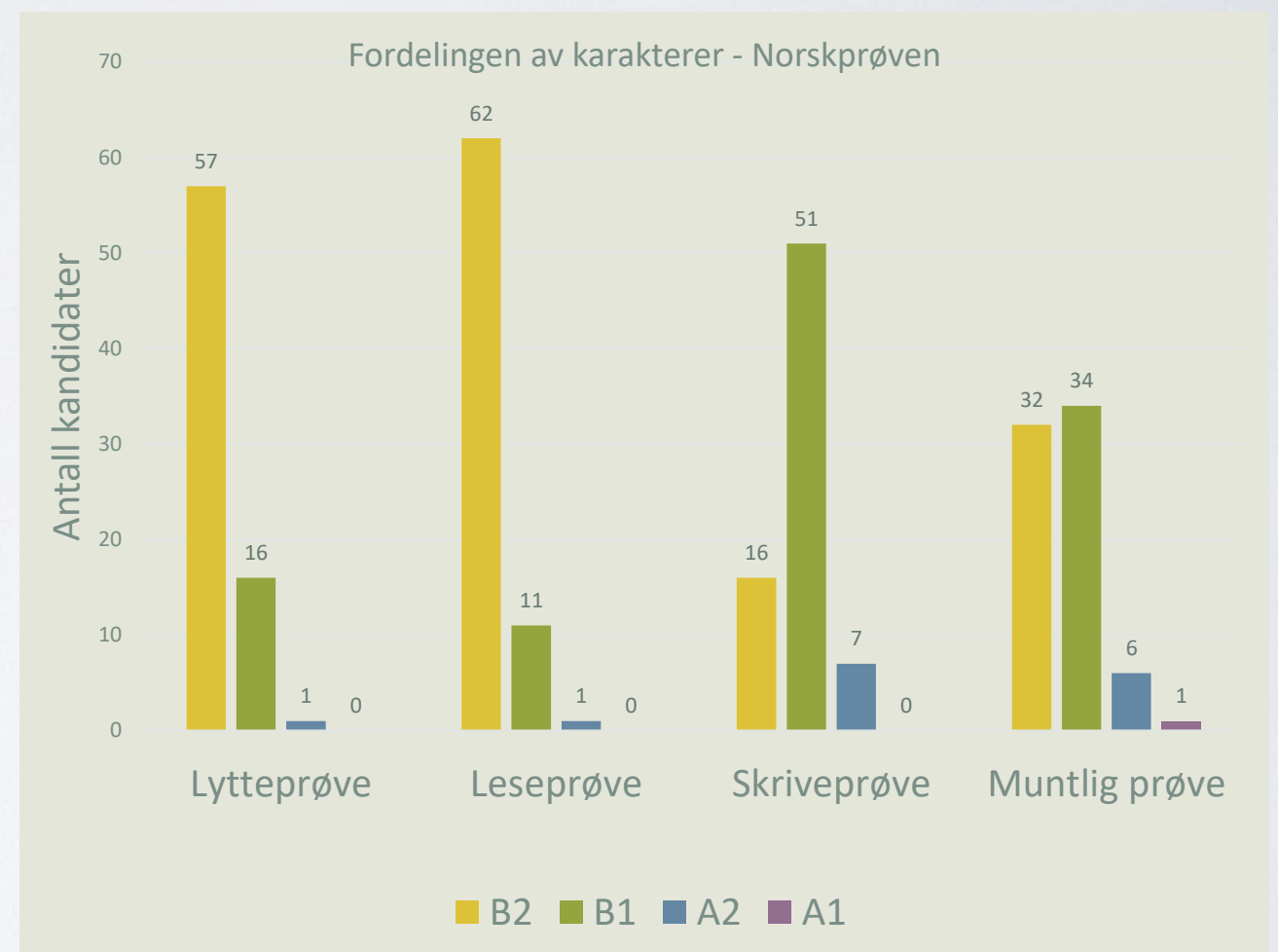
- 90 % klarte opptakskravet (E) på Trinn 3-eksamen

BETYDEDELIG VANSKELIGERE Å KLARE B2 PÅ NORSKPRØVEN

- 16 % klarte opptakskravet (B2) på Norskprøven

B2 PÅ NORSKPRØVEN SVARER TIL
KARAKTEREN A, IKKE E, PÅ TRINN 3-EKSAMEN!

Trinn 3-eksamen:		E	D	C	B	A
Norskprøven, B2	% κ	27,9 0,05	32,6 0,07	46,5 0,15	67,4 0,29	81,4 0,22

Kilder: Kompetanse Norge og Samfunnsøkonomisk analyse

UIB «ANSLÅR» AT E PÅ TRINN 3 TILSVARER B2:

Tr.3

CEFR

C2	A
C1	B
B2	C
B1	D
A2	E
A1	F

Dette er beviselig feil!
Bestått (E) på Trinn 3-eksamen
tilsvarer IKKE B2!

UIB «ANSLÅR» AT E PÅ TRINN 3 TILSVARER B2:

CEFR

C2
C1
B2
B1
A2
A1

Tr.3

A
B
C
D
E
F

Empiriske bevis for at B2 på
Norskprøven tilsvarer A på
Trinn 3-eksamen

Rammeverksivåene må ligge fast!

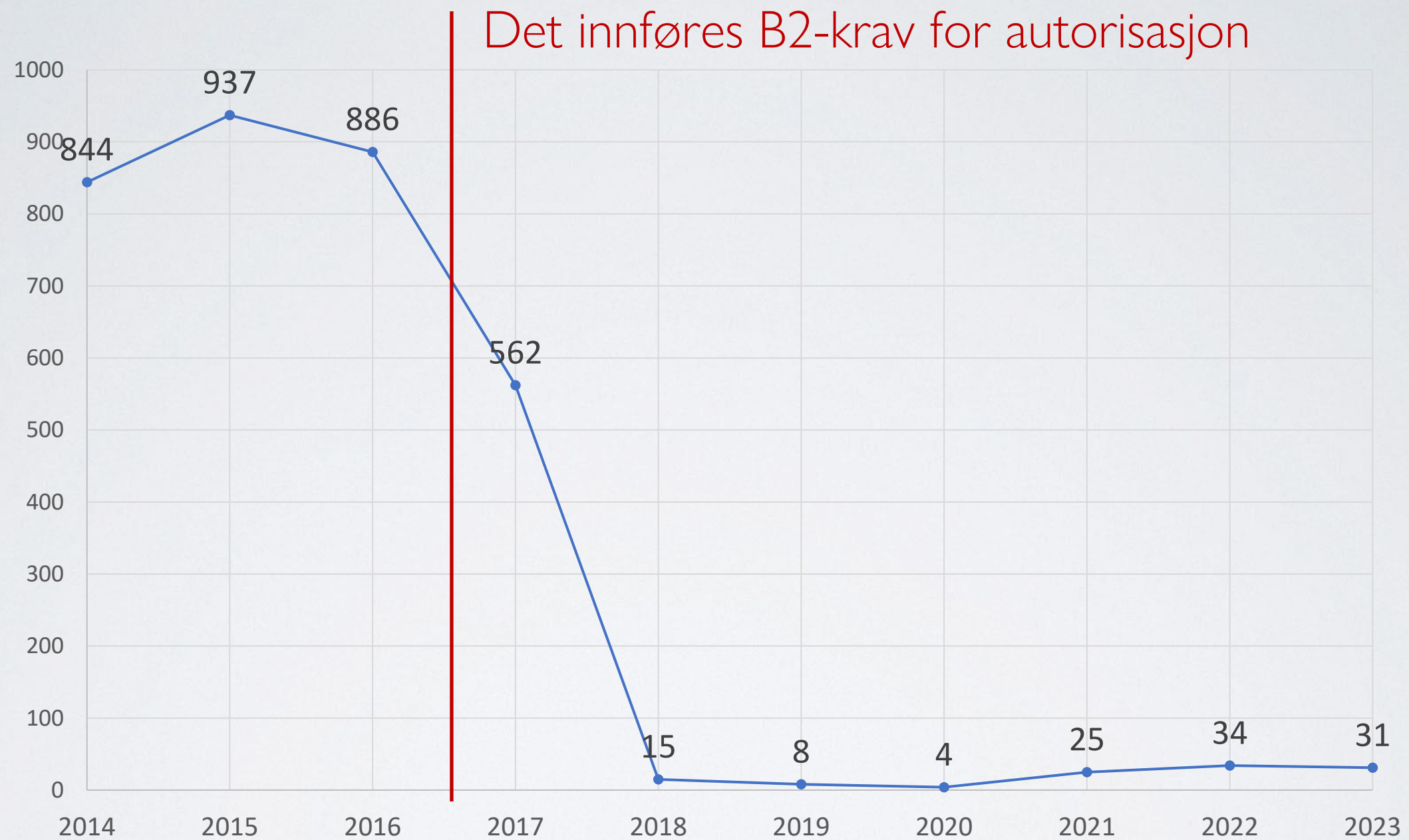
SPRÅKKRAV FOR VOKSNE INNVANDRERE

Et kritisk blikk på kravene og deres konsekvenser

1. Opptak til høyere utdanning
2. I arbeidslivet
3. For permanent opphold og statsborgerskap

Autorisasjon av helsefagarbeidere fra utenfor EØS

Om helsepersonellets språkkompetanse

Alle som ansettes i norsk helsevesen bør kunne dokumentere norsk på B2-nivå, både skriftlig og muntlig. Fastsettelse av språkkrav på B2-nivå er hjemlet i forskrift om tilleggskrav for helsepersonell med utdanning utenfor EØS-området. Tilsvarende krav bør stilles også for helsepersonell som ikke omfattes av tilleggskravsforskriften. Helsepersonell som kan dokumentere norsk på B2-nivå skal kunne uttrykke seg tydelig og gjøre seg forstått. De skal også kunne snakke med pasienter og kollegaer på en måte som ivaretar pasientsikkerheten.

Språkkrav bør gjelde for alt helsepersonell og arbeidsgiveren har også anledning til å stille strengere språkkrav enn B2-nivå. Det er særlig viktig at helsepersonell uttrykker seg klart, tydelig og forståelig i kontakt med utsatte grupper, for eksempel pasienter med dårlig hørsel eller kognitiv svikt.

Det er arbeidsgiverens ansvar å sørge for at helsepersonell snakker og forstår norsk godt nok til å tilby forsvalig helsehjelp. Helsedirektoratet anbefaler at tilsvarende krav også stilles til helsepersonell som allerede er ansatt i tjenesten, men som ikke oppfyller språkkrav på B2-nivå. For nyansatte kan det for eksempel stilles krav om at språkkrav må oppnås og dokumenteres før prøveperioden utløper.

Lukk

Siste faglige endring: 04. mai 2023 | [Se tidligere versjoner →](#)

Om helsepersonellets språkkompetanse

Alle som ansettes i norsk helsevesen bør kunne dokumentere norsk på B2-nivå, både skriftlig og muntlig. Fastsettelse av språkkrav på B2-nivå er hjemlet i forskrift om tilleggskrav for helsepersonell med utdanning utenfor EØS-området. Tilsvarende krav bør stilles også for helsepersonell som ikke omfattes av tilleggskravsforskriften. Helsepersonell som kan dokumentere norsk på B2-nivå skal kunne uttrykke seg tydelig og gjøre seg forstått. De skal også kunne snakke med pasienter og kollegaer på en måte som ivaretar pasientsikkerheten.

Språkkrav bør gjelde for alt helsepersonell og arbeidsgiveren har også anledning til å stille strengere språkkrav enn B2-nivå. Det er særlig viktig at helsepersonell uttrykker seg klart, tydelig og forståelig i kontakt med utsatte grupper, for eksempel pasienter med dårlig hørsel eller kognitiv svikt.

Det er arbeidsgiverens ansvar å sørge for at helsepersonell snakker og forstår norsk godt nok til å tilby forsvalig helsehjelp. Helsedirektoratet anbefaler at tilsvarende krav også stilles til helsepersonell som allerede er ansatt i tjenesten, men som ikke oppfyller språkkrav på B2-nivå. For nyansatte kan det for eksempel stilles krav om at språkkrav må oppnås og dokumenteres før prøveperioden utløper.

Muntlige
ferdigheter:
snakke, forstå,
samtale

Lukk

Siste faglige endring: 04. mai 2023 | [Se tidligere versjoner →](#)

Diskriminering i arbeidslivet

§ 6 Forbud mot diskriminering

Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og **språk**.

Diskriminering i arbeidslivet

§9

Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet i § 6 når den

- a) har et saklig formål
- b) er nødvendig for å oppnå formålet og
- c) ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles

Hva er et «saklig formål» for ulike yrker?

– Altfor strenge språkkrav til taxisjåfører

Tidligere i år krevde fylkeskommunen at taxisjåførene i Buskerud må beherske det norske språket på universitetsnivå. Denne uka blir de endelige språkkravene bestemt. Taxinæringen i Drammen håper nå at kravene blir senket.

Idar Krogstad
Journalist

Jan-Erik Wilthil
Journalist

Publisert 25. sep. 2017 kl. 05:53

Artikkelen er
flere år
gammel.

Taxisjåfør Usman Mohammed Ahmed i Drammen frykter at språknivå på høgsolenivå skal bli kravet til sjåførene i Buskerud.

FOTO: JAN-ERIK WILTHIL / NRK

I Oslo kommune må helsefagarbeidere ha norsk på B2-nivå. Det er for strengt, mener Kompetanse Norge

Tryllekunstner søkes! Oppgaver: Trylle bort tårer fra barnekinn og...

Reflekt Oppvekst
Nesttun

Fast +1

- Hvis du i tillegg kan noe helt spesielt som du tror barna i barnehagen kan ha glede av, så håper vi du vil skrive det i søknaden din.

Publisert for 23 dager siden · mer...

Fagarbeider/barnehageassistent - vikariat

Læringsverkstedet
Vennesla

Vikariat +1

Vikariat

Opprett en Indeed-konto før du fortsetter til firmaets nettsted.

[Gå videre for å søke](#)

Du må oppfylle følgende krav:

- Plettfri vandel
- Språkferdigheter tilsvarende minimum nivå B2

Vi vektlegger:

- Tidligere erfaringer fra arbeid med barn
- Personlig egnethet
- Arbeidskapasitet 2-5 dager i uken

Du vil bli fulgt tett opp av en av våre rådgivere, som både vil gi deg tilbakemeldinger på arbeidet og sette pris på dine tilbakemeldinger fra dagen din ute hos oppdragsgiver.

Kun søkere som legger ved CV og søknad blir vurdert. Vi ansetter fortløpende.

B2-KRAV I ALLE FIRE FERDIGHETER - STADIG VANLIGERE

B2

Lytte

B2

Snakke/
samtale

B2

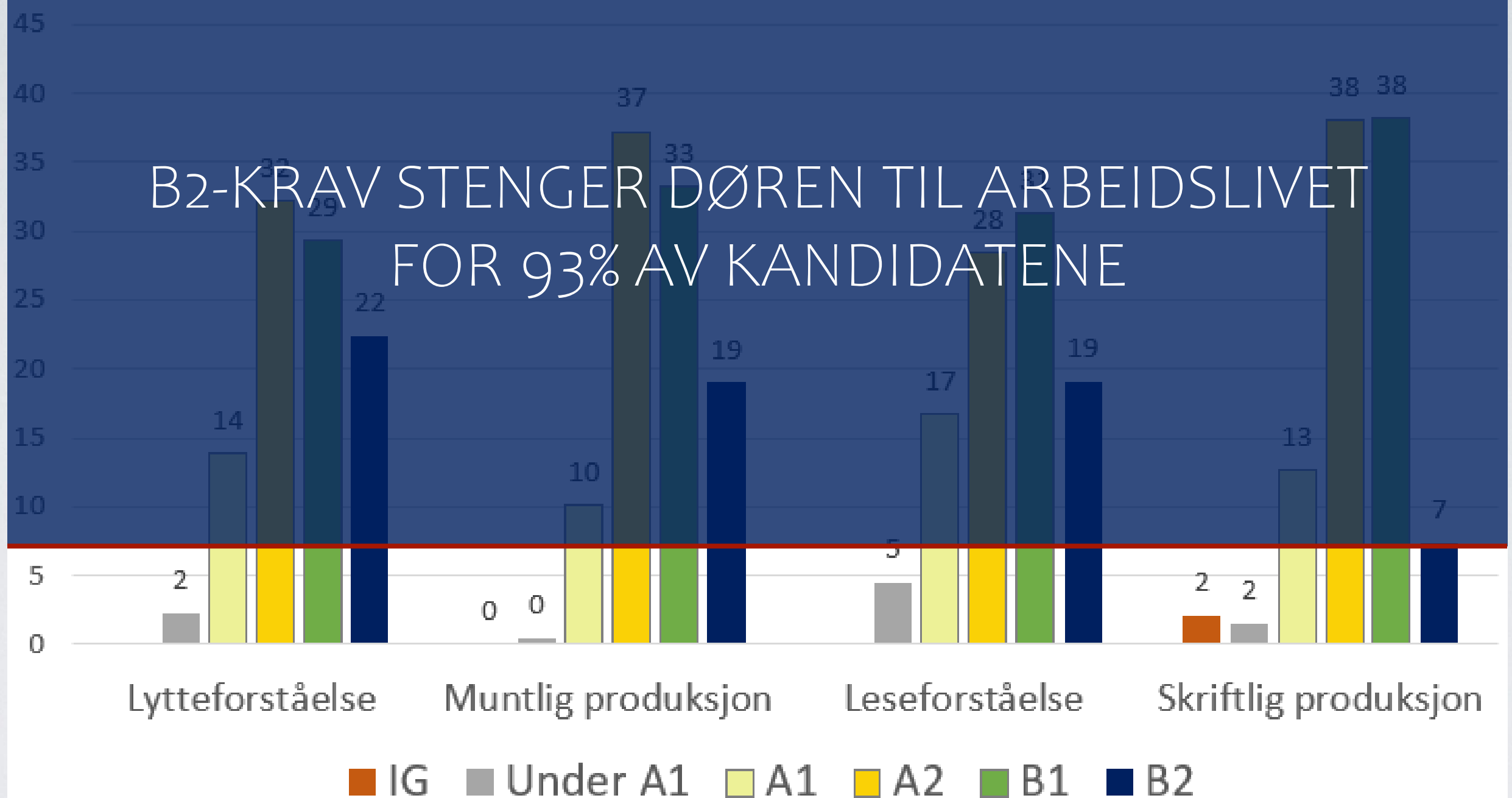
Lese

B2

Skrive

B2-KRAV STENGER DØREN TIL ARBEIDSLIVET
FOR 93% AV KANDIDATENE

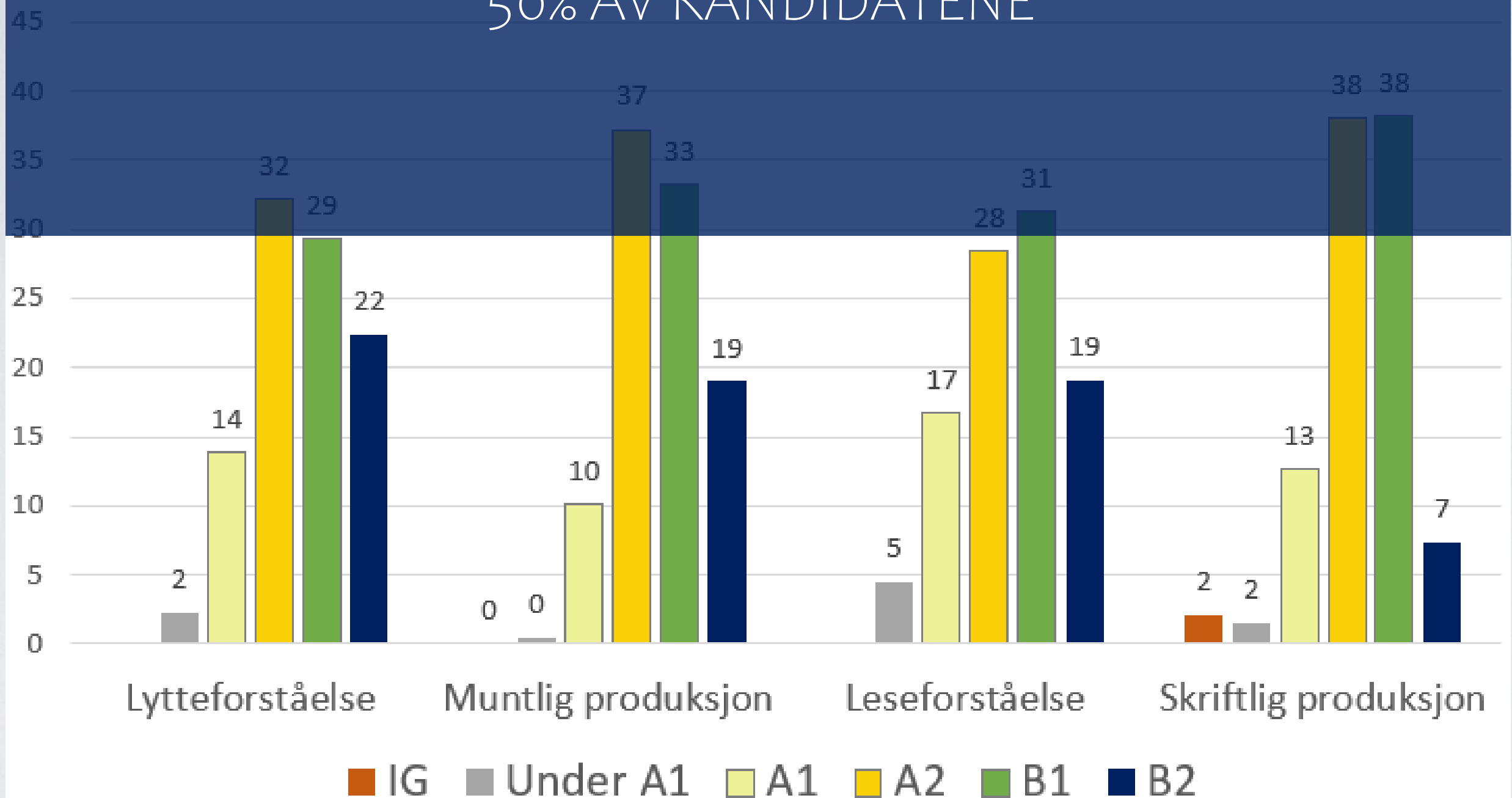
Resultater (%) Norskprøven sommer 2021 (26 833 delprøver)

DIFFERENSIERTE KRAV

Jf. det nasjonale kravet for barnehageassistenter

DIFFERENSIERT (B1/A2-KRAV) ÅPNER DØREN FOR CA.
50% AV KANDIDATENE

Resultater (%) Norskprøven sommer 2021 (26 833 delprøver)

DIFFERENSIERTE KRAV

Social justice and equal opportunities

A just and inclusive language policy should consider that language learners typically have uneven language profiles and should therefore set legitimate and differentiated requirements for instance for access to education and employment. Measuring skills separately as well as setting differentiated language requirements would facilitate migrants' integration process into all areas of society. Uneven profile testing is therefore a more socially just assessment practice and more in line with Council of Europe values of social inclusion, respect for diversity and the dignity of all. (s.4)

Uneven language profiles & differentiated language requirements

- *recommendations for test developers, policy makers and employers*

	Pre-A1	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Listening							
Speaking							
Reading							
Writing							

ALTE LAMI report, 2023

Cecilie Hamnes Carlsen, Western Norway University of Applied Sciences
Lorenzo Rocca, Società Dante Alighieri
Sabrina Machetti, University for Foreigners of Siena

Hindre standardiserte språkkrav diskriminering i arbeidslivet?

DISCEFRN-prosjektet, HVL

PROSJEKTDeltakere

PROSJEKTLEDER

Miriam Schmaus

PROSJEKTLEDER

ved Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolking ved Høgskulen på Vestlandet

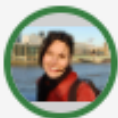

Edit Bugge

PROSJEKTDeltaker

ved Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolking ved Høgskulen på Vestlandet

Cecilie Hamnes Carlsen

PROSJEKTDeltaker

ved Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolking ved Høgskulen på Vestlandet

- Forskningsspørsmål
- Metode
- Resultater

Hindre standardiserte språkkrav diskriminering i arbeidslivet?

Forskningsspørsmål

1: I hvor stor grad og i hvilke yrker stilles det standardiserte språkkrav i stillingsannonser i Norge?

2: Er standardiserte språkkrav i form av rammeverksbaserte krav mindre diskriminerende enn subjektive krav?

3: Hva er saklige språkkrav for ulike yrker?

Metode

1: Analyse av språkkrav i 88 794 stillingsannonser i Norge

2: Spørreskjema med fiktive jobbsøkere til arbeidsgivere (1 569 svar)

3: Fagpersoners vurderinger av språkkrav for ulike yrker.

Hindre standardiserte språkkrav diskriminering i arbeidslivet?

Forskningsspørsmål

1: I hvor stor grad og i hvilke yrker stilles det standardiserte språkkrav i stillingsannonser i Norge?

2: Er standardiserte språkkrav i form av rammeverksbaserte krav mindre diskriminerende enn subjektive krav?

3: Hva er saklige språkkrav for ulike yrker?

Metode

1: Analyse av språkkrav i 88 794 stillingsannonser i Norge

2: Spørreskjema med fiktive jobbsøkere til arbeidsgivere (1 569 svar)

3: Fagpersoners vurderinger av språkkrav for ulike yrker.

Ikke-standardiserte språkkrav

- «må beherske norsk, muntlig og skriftlig»
- «må ha morsmålslike ferdigheter»
- «må snakke helt perfekt norsk»
- «norsk flytende, både muntlig og skriftlig»

Veiarbeiderne søker trafikkdirigenter. Må beherske norsk skriftlig og muntlig.

VEIARBEIDERNE

Stillingsbeskrivelse

Veiarbeiderne AS søker medarbeidere / trafikkdirigenter som kan jobbe til alle døgnets tider på kort varsel. Veiarbeiderne opererer stort sett over hele øst-landet, men hovedsaklig Oslo og Akershus. Her er det også gode muligheter for jobb "året rundt". Kvinner oppfordres å søke.

Personlige egenskaper

Høy arbeidsmoral
Evne til å beholde roen i stressende situasjoner
God trafikkforståelse
God samarbeidsvilje med andre mennesker

Kvalifikasjoner

Krav:
Norsk flytende, både muntlig og skriftlig
Førerkort klasse B.
Arbeidsvarslingskurs del 1 og 3.
Kurset holdes ved våre lokaler i Caspar Storms vei 12, 0664 Oslo for de som ikke innehar dette.

Standardiserte språkkrav

«må kunne dokumentere norskferdigheter på nivå B2»

«muntlige ferdigheter på nivå B1, skriftlige ferdigheter på nivå A2»

«må ha bevis på Norskprøven, nivå B1»

Barnehageassistent 70% vikariat

Askepott Barnehage AS

Olsvollen 16, 6019 Ålesund, Norge, Hjemmekontor ikke mulig

Kvalifikasjoner:

Du er villig til å engasjere deg, arbeide i team og bygge god kultur på arbeidsplassen.

God norskspråklige ferdigheter, både skriftlig og muntlig. (nivå A2 skriftlig og B1 muntlig) Norskferdighetene må dokumenteres.

God helse for å kunne være en aktiv voksen i lag med barna.

Ha god digital kompetanse

Gyldig politiattest må fremlegges ved tiltredelse

Personlig egenhet vektlegges svært høyt

Resultater (FS1: språkkrav)

<i>Total ads drawn</i>	<i>Usable ads</i>	<i>Ads with email in ad</i>	<i>Participated employers (comp</i>
158,401	88,794	32,500	1,569

<i>Level and share of standardized requirements</i>		
	Numbers	Percentage
A1	18	0.02
A2	130	0.15
B1	1983	2.23
B2	5618	6.33
C1	683	0.77
Subjective requirement	80213	90.34
No requirement in ad	149	0.17
Total	88794	100

Resultater (FS1: språkkrav)

	P - Education	Q - Human health and social work activities	R - Arts, entertainment and recreation	S - Other service activities	T - Activities of household as employers;
A1	0	8	0	0	0
	0%	0%	0%	0%	0%
A2	19	13	0	0	0
	0.58%	0.07%	0%	0%	0%
B1	198	706	4	31	13
	6.02%	3.90%	0.84%	1.75%	3.47%
B2	445	2,809	10	98	11
	13.53%	15.50%	2.10%	5.53%	2.93%
C1	23	349	1	1	0
	0.70%	1.93%	0.21%	0.06%	0%
subjective requirement	2,599	14,226	461	1,642	351
	79.05	78.49	96.85	92.66	93.6
no requirement in ad	4	14	0	0	0
	0.12%	0.08%	0%	0%	0%
Total	3,288	18,125	476	1,772	375
	100%	100%	100%	100%	100%

Resultater (FS1: språkkrav)

	Healthcare		
	Doctor	Nurses	Healthcareworkers
A1	0	6	1
	0%	0%	0%
A2	1	0	2
	0.0%	0.0%	0.0%
B1	1	31	105
	0.0%	0.4%	4.5%
B2	378	1,488	545
	11.3%	19.0%	23.4%
C1	79	213	12
	2.4%	2.7%	0.5%
subjective requirement	2,889	6,104	1,659
	86.2%	77.8%	71.4%
no requirement in ad	2	1	1
	0%	0%	0%
Total	3,350	7,843	2,325
	100%	100%	100%

Om helsepersonellets språkkompetanse

Alle som ansettes i norsk helsevesen bør kunne dokumentere norsk på B2-nivå, både skriftlig og muntlig. Fastsettelse av språkkrav på B2-nivå er hjemlet i forskrift om tilleggskrav for helsepersonell med utdanning utenfor EØS-området. Tilsvarende krav bør stilles også for helsepersonell som ikke omfattes av tilleggskravsforskriften. Helsepersonell som kan dokumentere norsk på B2-nivå skal kunne uttrykke seg tydelig og gjøre seg forstått. De skal også kunne snakke med pasienter og kollegaer på en måte som ivaretar pasientsikkerheten.

Spåkkrav bør gjelde for alt helsepersonell og arbeidsgiveren har også anledning til å stille strengere språkkrav enn B2-nivå. Det er særlig viktig at helsepersonell uttrykker seg klart, tydelig og forståelig i kontakt med utsatte grupper, for eksempel pasienter med dårlig hørsel eller kognitiv svikt.

Det er arbeidsgiverens ansvar å sørge for at helsepersonell snakker og forstår norsk godt nok til å tilby forsvalig helsehjelp. Helsedirektoratet anbefaler at tilsvarende krav også stilles til helsepersonell som allerede er ansatt i tjenesten, men som ikke oppfyller språkkrav på B2-nivå. For nyansatte kan det for eksempel stilles krav om at språkkrav må oppnås og dokumenteres før prøveperioden utløper.

Lukk

Siste faglige endring: 04. mai 2023 | [Se tidligere versjoner](#) →

Resultater (FS1: språkkrav)

	Sector		
	Education		
	Teacher (school)	Teacher (kinderga)	Assistant (Kinderga)
A1	0 0%	0 0%	1 0%
A2	6 0.4%	13 0.8%	10 0.6%
B1	35 2.2%	163 9.6%	551 33.7%
B2	122 7.7%	323 19.0%	101 6.2%
C1	13 0.8%	10 0.6%	0 0.0%
subjective requirement	1,409 88.8%	1,190 69.9%	965 59.0%
no requirement in ad	1 0%	3 0%	9 0.6%
Total	1,586 100%	1,702 100%	1,637 100%

[PDF-versjon](#)
[Signatur](#)
[XML-versjon](#)

Lov om endringer i barnehageloven (krav til norskspråklig kompetanse)

Dato	LOV-2018-03-16-1
Departement	Kunnskapsdepartementet
Ikrafttredelse	Kongen bestemmer
Endrer	LOV-2005-06-17-64
Kunngjort	16.03.2018 kl. 14.40
Journalnr	2018-0166
Korttittel	Endringslov til barnehageloven

Prop. 170 L (2016–2017), Innst. 120 L (2017–2018), Lovvedtak 28 (2017–2018). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 1. og 6. mars 2018. Fremmet av Kunnskapsdepartementet.

Endringer i følgende lov:

[Lov 17. juni 2005 nr. 64](#) om barnehager (barnehageloven).

I [lov 17. juni 2005 nr. 64](#) om barnehager skal ny § 18 a lyde:

§ 18 a. Krav om norskerdigheter for å bli ansatt i barnehage

For å bli fast eller midlertidig ansatt i barnehage må personer med et annet førstespråk enn norsk eller samisk ha avlagt en norsksprøve og ha oppnådd nivå A2 på delprøven i skriftlig framstilling og nivå B1 på delprøvene i leseforståelse, lytteforståelse og muntlig kommunikasjon. Nivåene A2 og B1 skal tilsvare nivåene beskrevet i Det felles europeiske rammeverket for språk.

Resultater (FS1: språkkrav)

Total ads drawn	Usable ads	Ads with email in ad
150,400	88,749	32,500

Level and share of un/even requirements		
	Numbers	Percentage
A2/B1	780	0.88
CEFR level, even	7625	8.62
Subjective requirement	80213	90.33
No language requirement in ad	149	0.17
Total	88794	100

[PDF-versjon](#) [Signatur](#) [XML-versjon](#)

Lov om endringer i barnehageloven (krav til norskspråklig kompetanse)

Dato	LOV-2018-03-16-1
Departement	Kunnskapsdepartementet
Ikrafttredelse	Kongen bestemmer
Endrer	LOV-2005-06-17-64
Kunngjort	16.03.2018 kl. 14.40
Journalnr	2018-0166
Korttittel	Endringslov til barnehageloven

[Prop.170 L \(2016–2017\)](#), [Innst.120 L \(2017–2018\)](#), [Lovvedtak 28 \(2017–2018\)](#). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 1. og 6. mars 2018. Fremmet av Kunnskapsdepartementet.

Endringer i følgende lov:

[Lov 17. juni 2005 nr. 64](#) om barnehager (barnehageloven).

I [lov 17. juni 2005 nr. 64](#) om barnehager skal ny [§ 18 a](#) lyde:

§ 18 a. Krav om norskerdigheter for å bli ansatt i barnehage

For å bli fast eller midlertidig ansatt i barnehage må personer med et annet førstespråk enn norsk eller samisk ha avlagt en norsksprøve og ha oppnådd nivå A2 på delprøven i skriftlig framstilling og nivå B1 på delprøvene i leseforståelse, lytteforståelse og muntlig kommunikasjon. Nivåene A2 og B1 skal tilsvare nivåene beskrevet i Det felles europeiske rammeverket for språk.

Resultater (FS1: språkkrav)

Total ads drawn	Usable ads	Ads with email in ad
150,400	88,749	32,500

[PDF-versjon](#) [Signatur](#) [XML-versjon](#)

Lov om endringer i barnehageloven (krav til norskspråklig kompetanse)

Job types with uneven requirements (A2/B1)		
	Numbers	Percentage
Child care workers and teachers' assistants	428	54.87
Primary School and Early Childhood Teacher	92	11.79
Other health associate professionals (dental	8	1.03
Heavy Truck and Bus Drivers	4	0.51
Vocational Education Teachers	1	0.13
Job type unclear	247	31.67
Total	780	100

Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 1. og 6. mars 2018. Fremmet av

Personer med et annet førstespråk enn norsk eller samisk ha avlagt en norskspråklig prøve og nå oppnådd nivå A2 på delprøven i skriftlig kommunikasjon og nivå B1 på delprøvene i leseforståelse, lytteforståelse og muntlig kommunikasjon. Nivåene A2 og B1 skal tilsvare nivåene beskrevet i Det felles europeiske rammeverket for språk.

SPRÅKKRAV FOR VOKSNE INNVANDRERE

Et kritisk blikk på kravene og deres konsekvenser

1. Opptak til høyere utdanning
2. I arbeidslivet
3. For permanent opphold og statsborgerskap

2015-16: INNSTRAMMINGER

Regjeringen.no

Tema ▾ Dokument ▾ Aktuelt ▾ Departement ▾ Regjering ▾

Du er her: [Forsiden](#) • [Aktuelt](#) • Tiltak for å møte flyktningkrisen

Tiltak for å møte flyktningkrisen

Pressemelding | Dato: 29.12.2015
| Nr: 119 – 2015

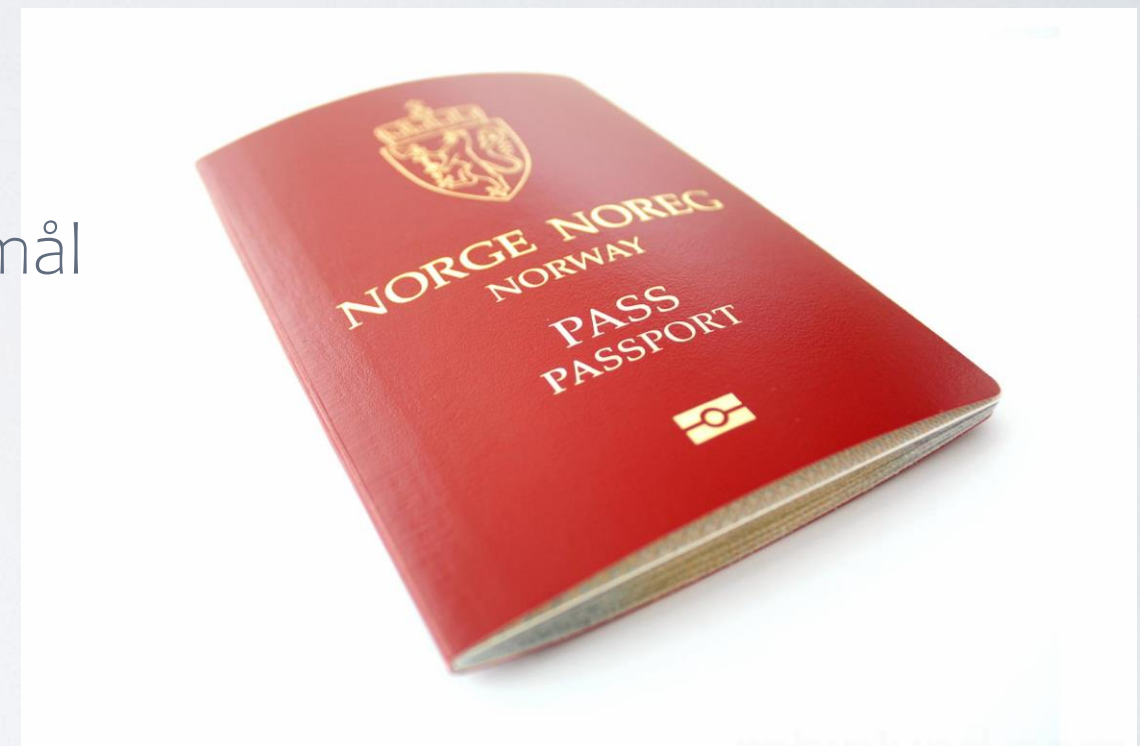
Justis- og beredskapsdepartementet har sendt ut på høring en rekke tiltak for å stramme inn og gjøre det mindre attraktivt å søke asyl i Norge.

Språk- og kunnskapskrav for permanent opphold og statsborgerskap som ledd i strengere innvandringslovgivning

SPRÅKRAV FOR OPPHOLD OG STATSBOGERSKAP

Fra og med 2017

- Permanent opphold:
  - Språkferdigheter muntlig A1
  - Samfunnskunnskapsprøve på morsmål
- Statsborgerskap
  - Språkferdigheter muntlig A2
    - > hevet til muntlig B1 fra 1. oktober 2022
  - Samfunnskunnskapsprøver på norsk

NYTT FORSLAG OM SKJERPING AV NORSKKRAV FOR PERMANENT OPPHOLD

 Regjeringen.no

Tema ▾ Dokument ▾ Aktuelt ▾ Departement ▾ Regjering ▾

[Forsiden](#) • [Aktuelt ▾](#) • [Pressemeldinger](#)

Hever krav om ferdigheter i norsk muntlig for å få permanent oppholdstillatelse

Pressemelding | Nr. 124 – 2024 | Dato: 20.12.2024

Regjeringen foreslår å heve kravet til ferdigheter i norsk språk og norsk samfunnskunnskap for å få permanent oppholdstillatelse. Justis- og beredskapsdepartementet sender i dag på høring forslag til endringer utlendingsloven og utlendingsforskriften.

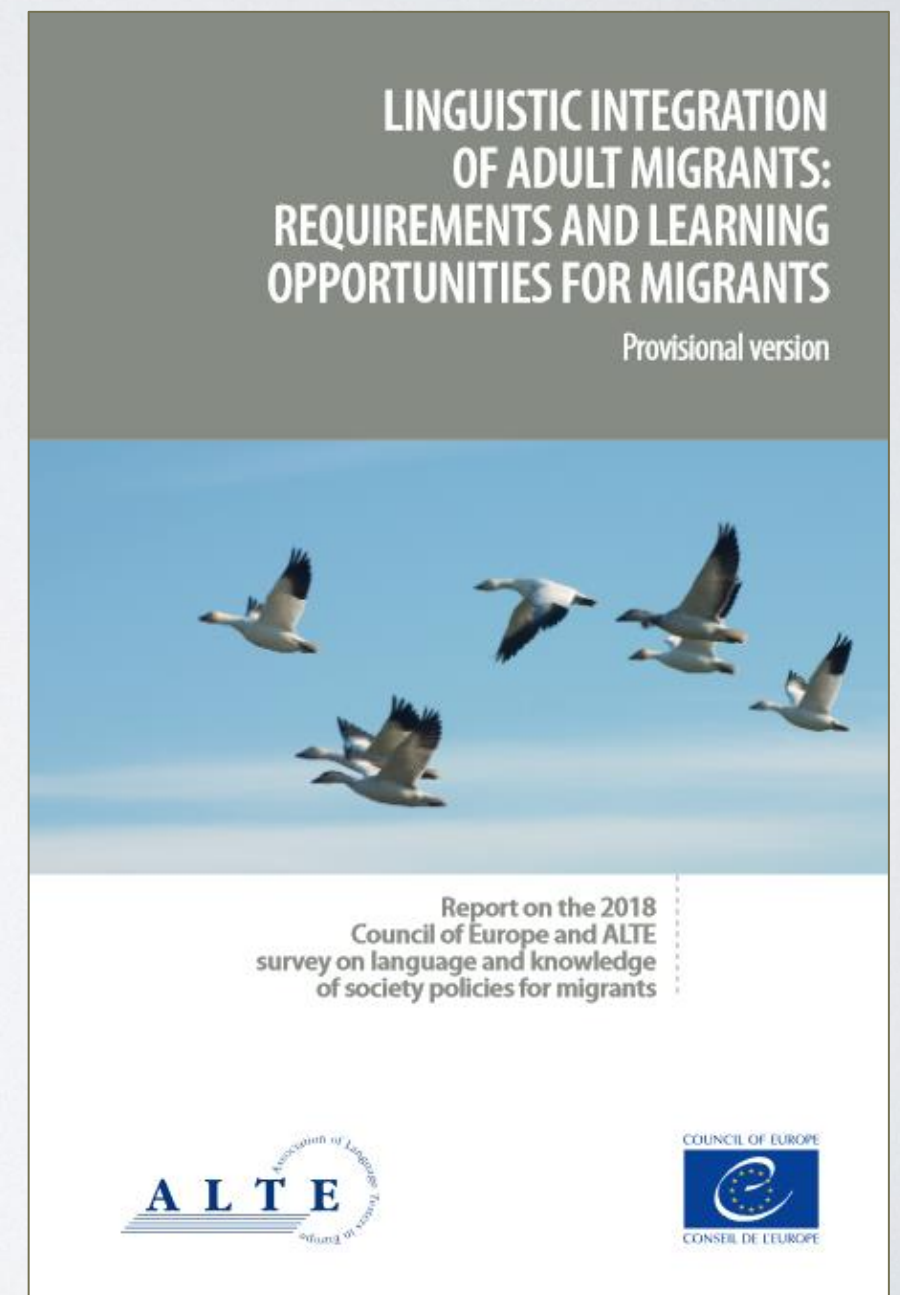
– For å sikre god integrering er det viktig å stille krav til både norskkunnskap og kunnskap om det norske samfunnet. Derfor foreslår vi å skjerpe disse nå. Dette kommer som en rekke av flere tiltak for at vi fortsatt skal ha en kontrollert innvandring til Norge, sier justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl (Sp).

- Forslag om å heve norskkravet fra A1 til A2 muntlig
- Høringsfrist 18. 02. 25

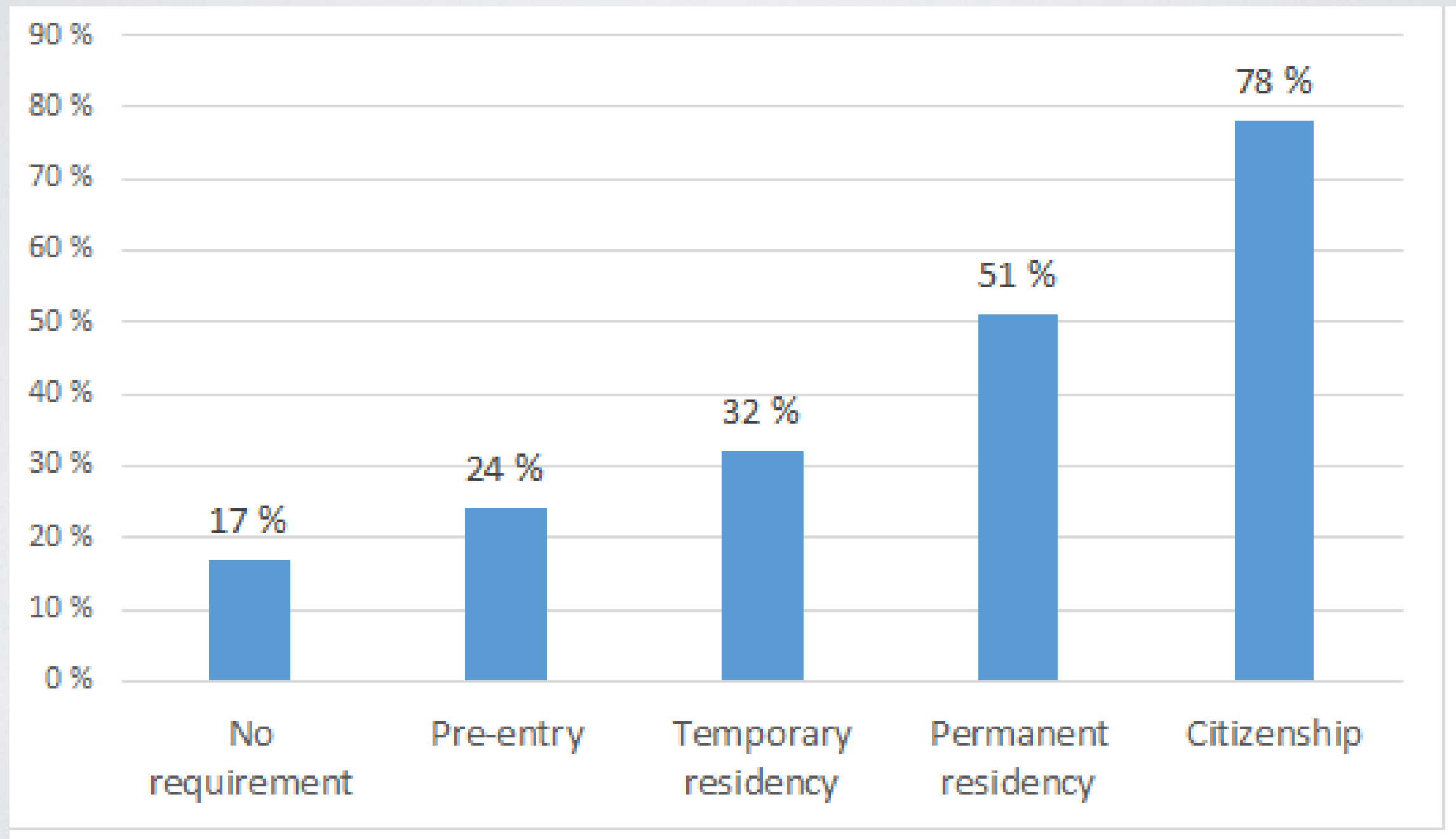
Fører strengere språkkrav til bedre integrering?

SPRÅKKRAV FOR OPPHOLD OG STATSborgERSKAP

- Hvilke språk- og kunnskapskrav stilles i Europa i dag?
- Har kravene endret seg over tid?
- I hvilke sammenhenger er det vanligst å stille krav?
- Undersøkelse i 41 Europarådsland
- «Policy recommendations»

I HVILKE SAMMENHENGER STILLES DET KRAV?

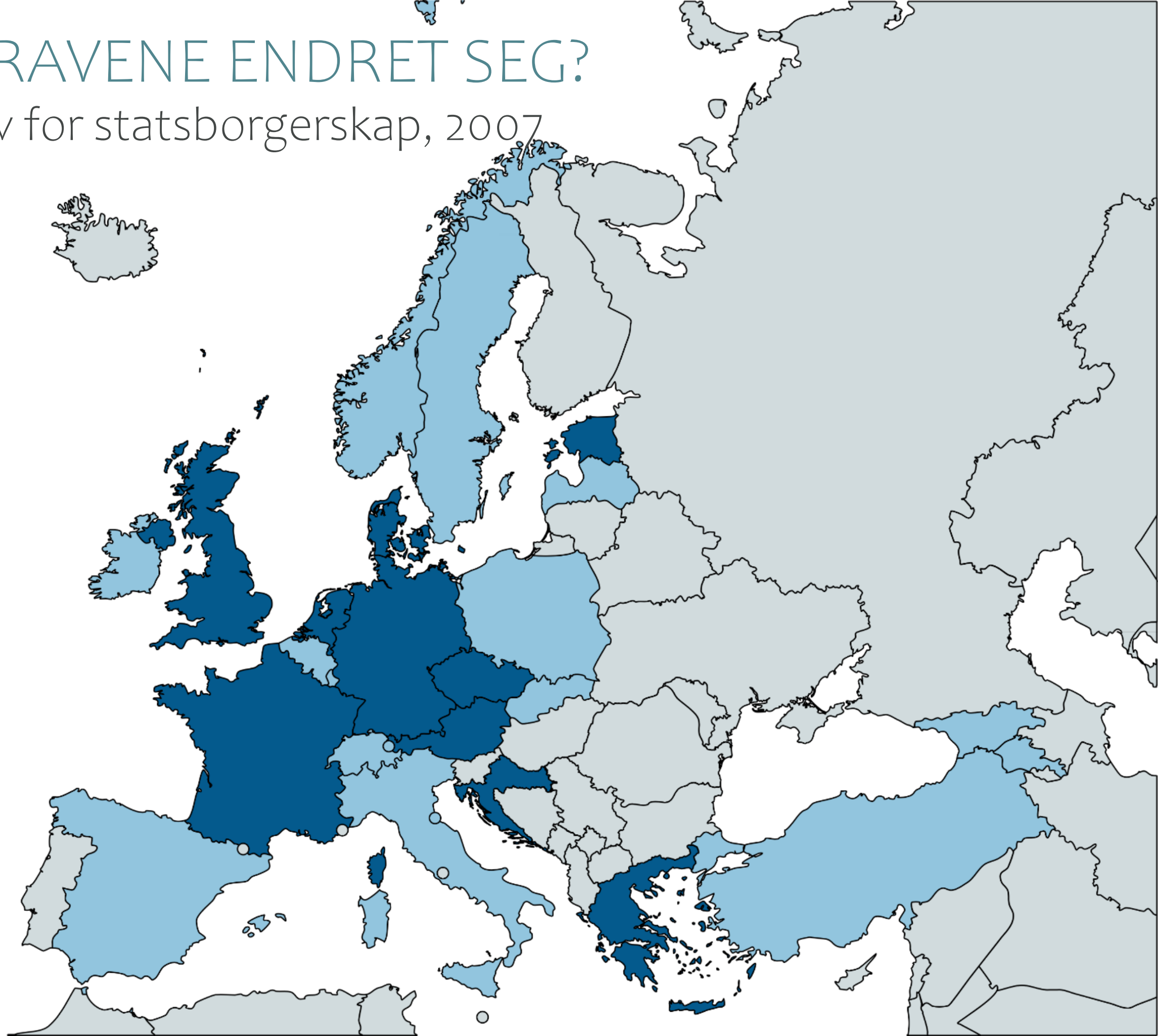

<https://www.coe.int/no/web/lang-migrants>

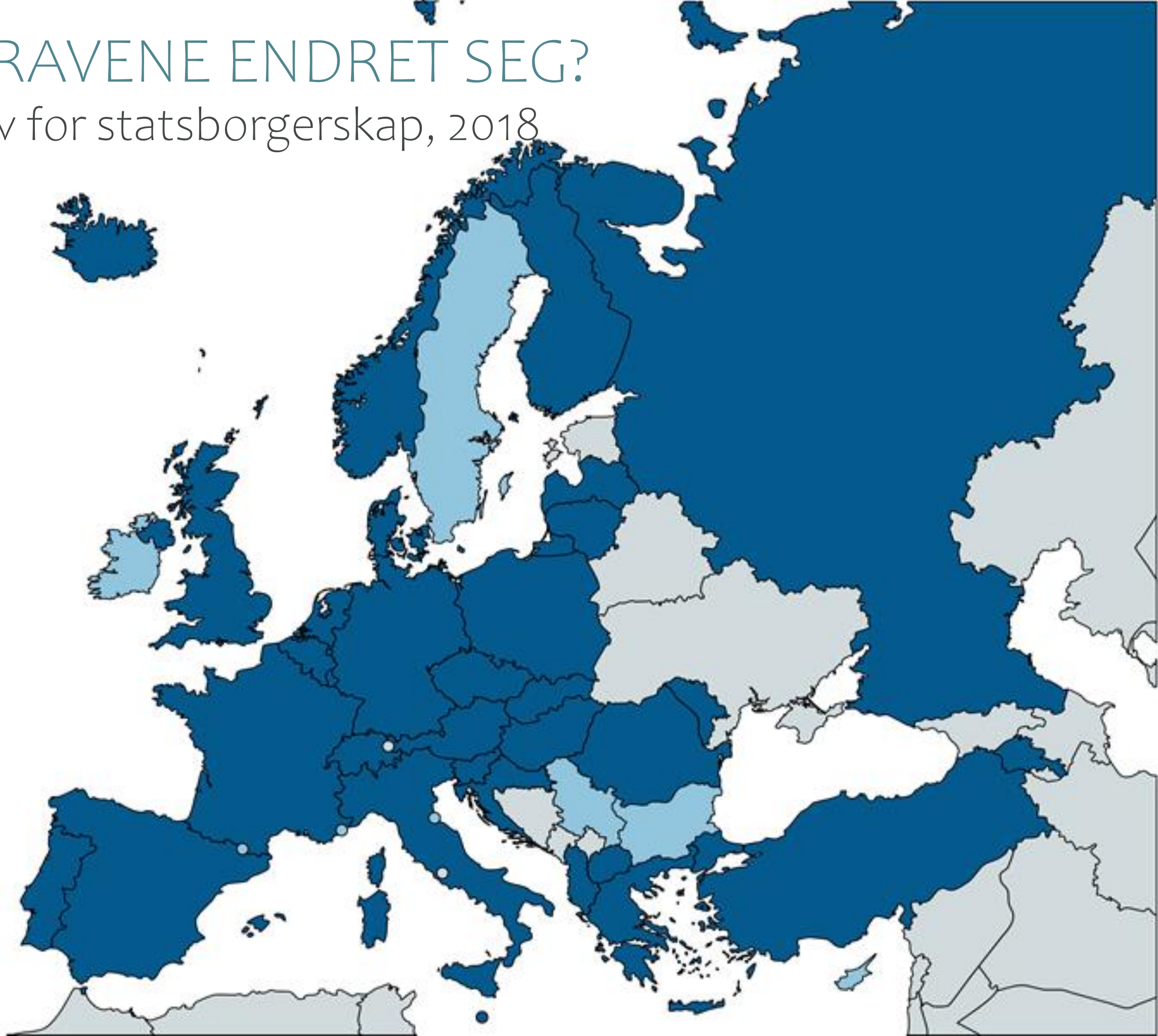
HAR KRAVENE ENDRET SEG?

Språkkrav for statsborgerskap, 2007

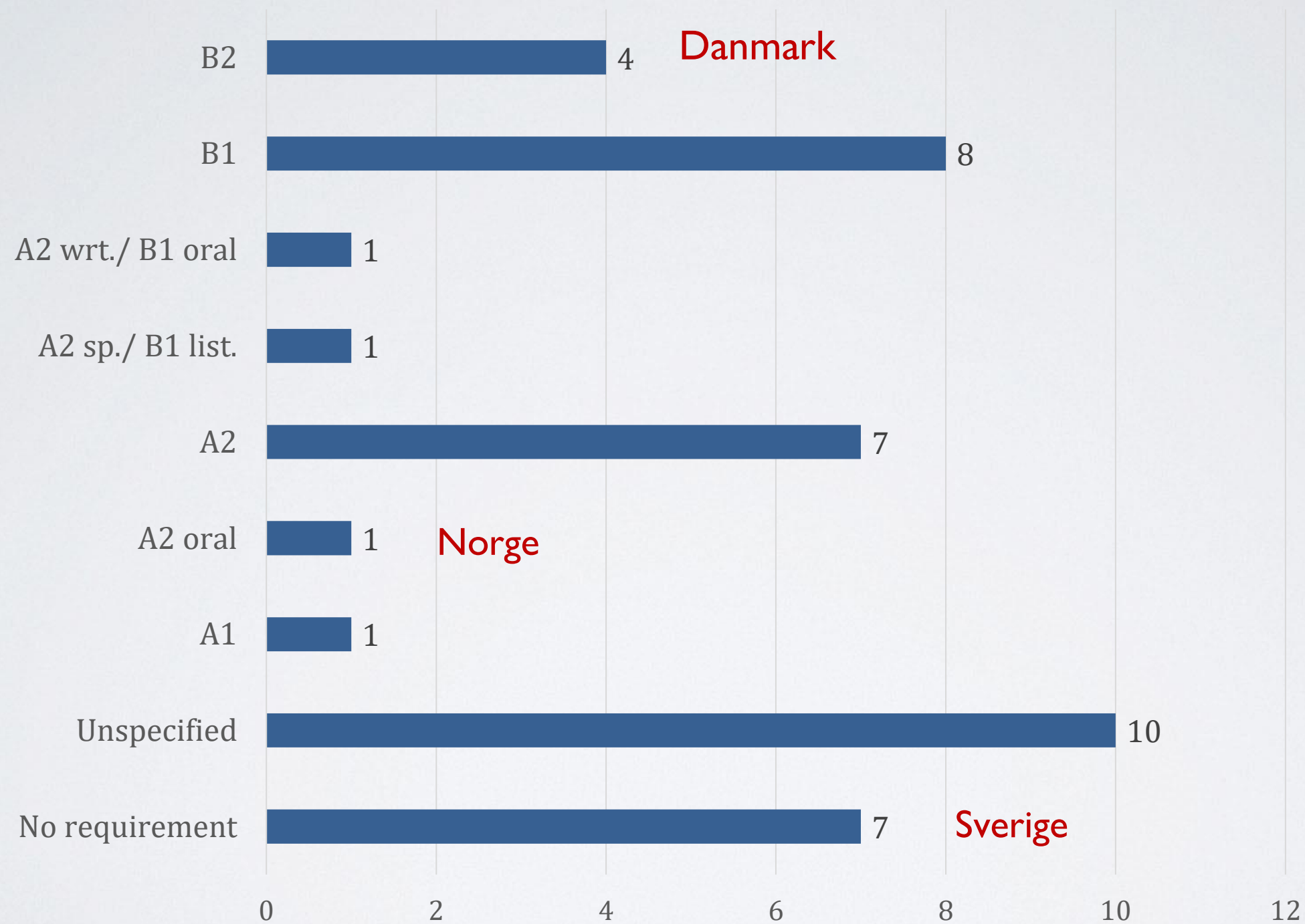
HAR KRAVENE ENDRET SEG?

Språkkrav for statsborgerskap, 2018

SPRÅKKRAV FOR STATSborgERSKAP 2018

<https://www.coe.int/no/web/lang-migrants>

SPRÅK SOM SYMBOL

Motivasjonen for å innføre slike språkkrav handler ikke om den kommunikative, men om den **symbolske rollen** språket har. (McNamara, 2009:158, egen oversettelse).

Å beherske nasjonalspråket oppfattes derfor som en indikator på **vellykket integrering** i vertslandet, mens manglende språkferdigheter gjerne tolkes som innvandrers manglende vilje til å integrere seg (Shohamy, 2009; Pochon-Berger & Lenz, 2014:14, egen oversettelse)

KAN DET FORSVARES ETISK?

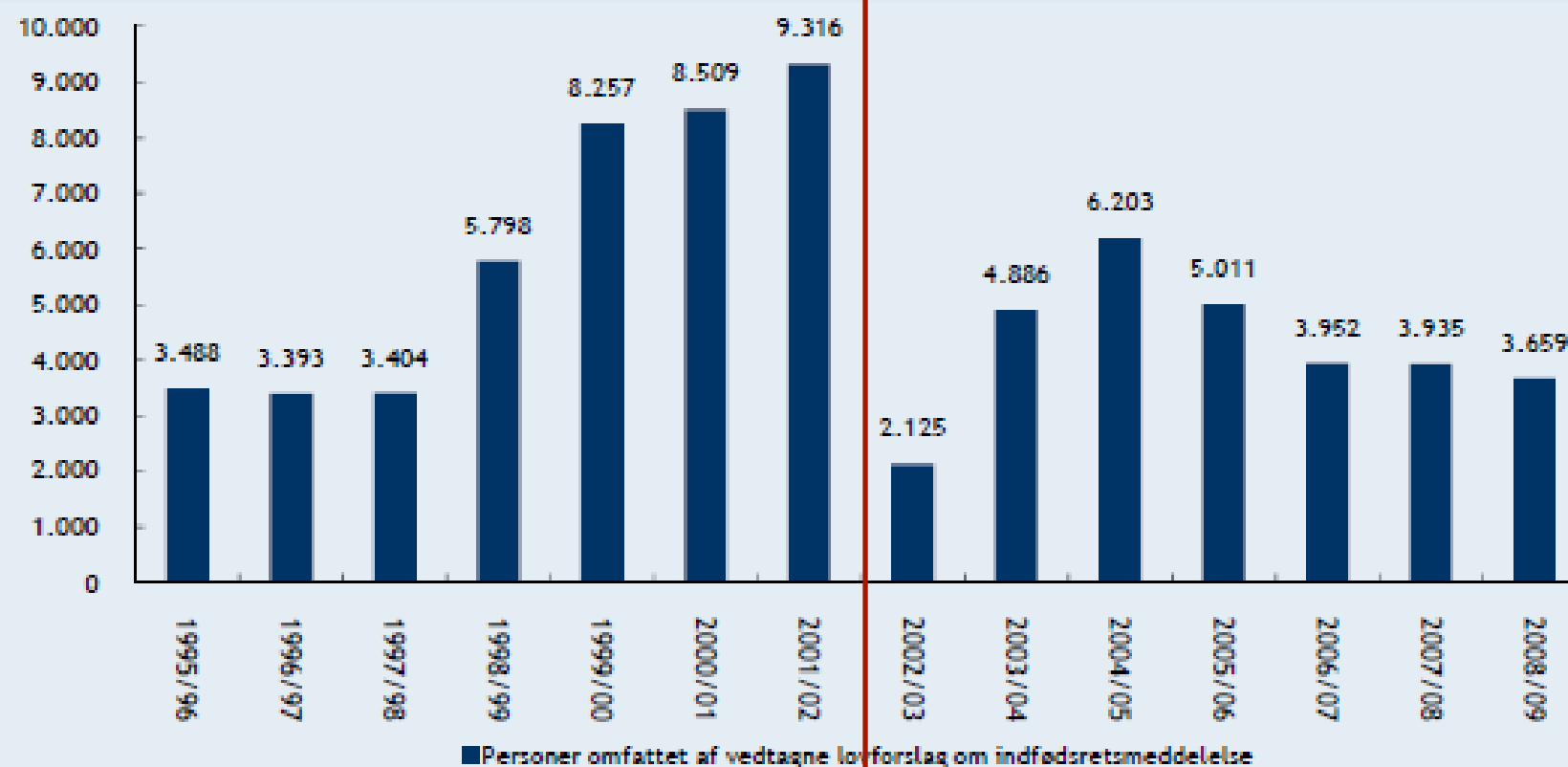
Etiske spørsmål om hvorvidt slike prøver er legitime er og blir et politisk spørsmål: Kan den politiske konteksten rettferdiggjøre bruken av testen? Svaret ditt vil selvsagt avhenge av hvem sin side du er på. (McNamara, 2005:356, egen oversettelse)

KONSEKVENSER AV SPRÅKKRAV FOR STATSBORGERSKAP

10. Naturalisationer - indfødsret

Innføring av språkkrav

Figur 10.1: Udviklingen i naturalisationer i folketingsårene 1995/1996 til 2008/2009

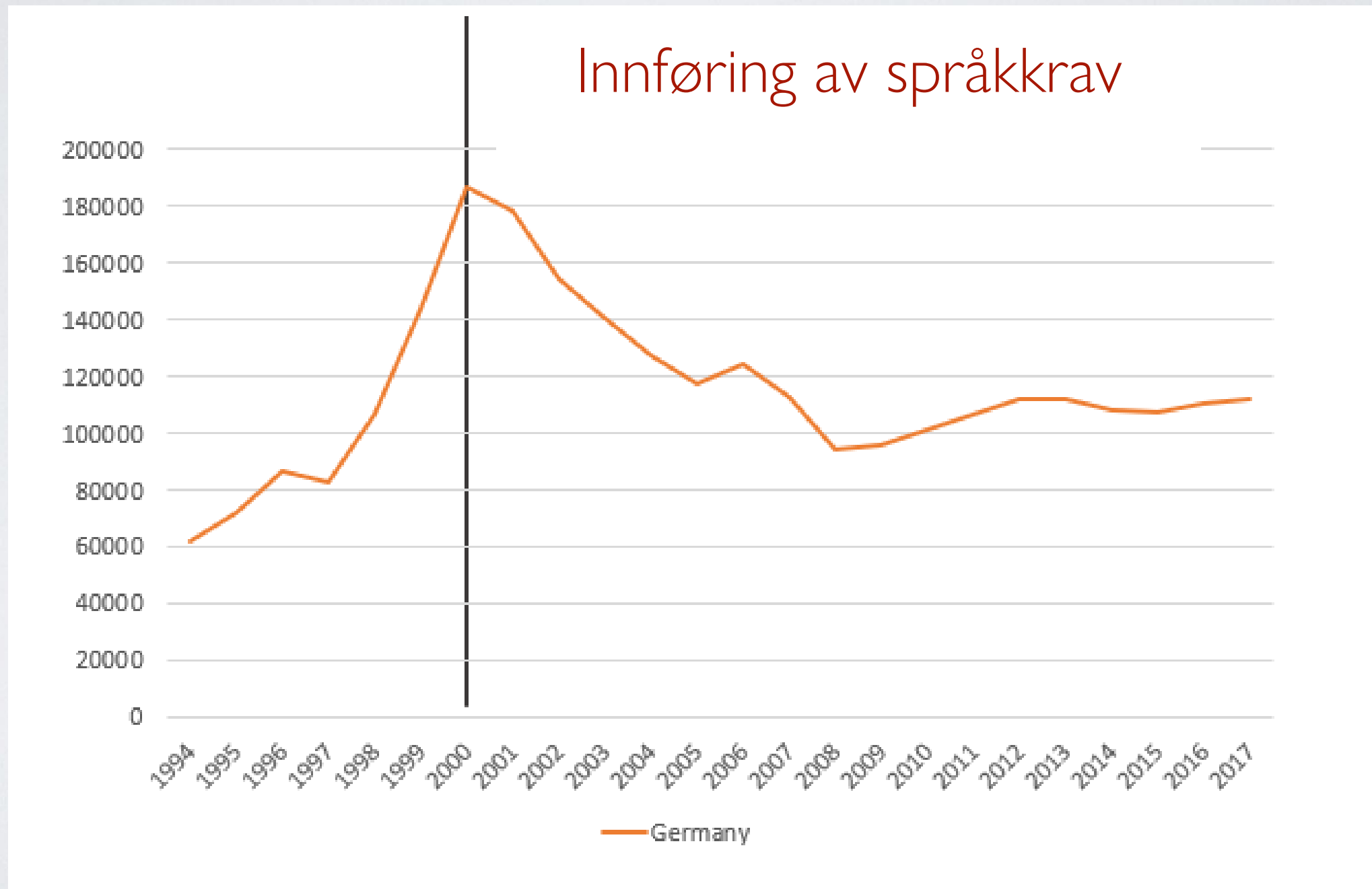

Kilde: Integrationsministeriets Indfødsretskontors opgørelse.

Note: Nærværende tabel angiver alene tal for personer omfattet af vedtagne lovforslag om indfødsretsmeddelelse.

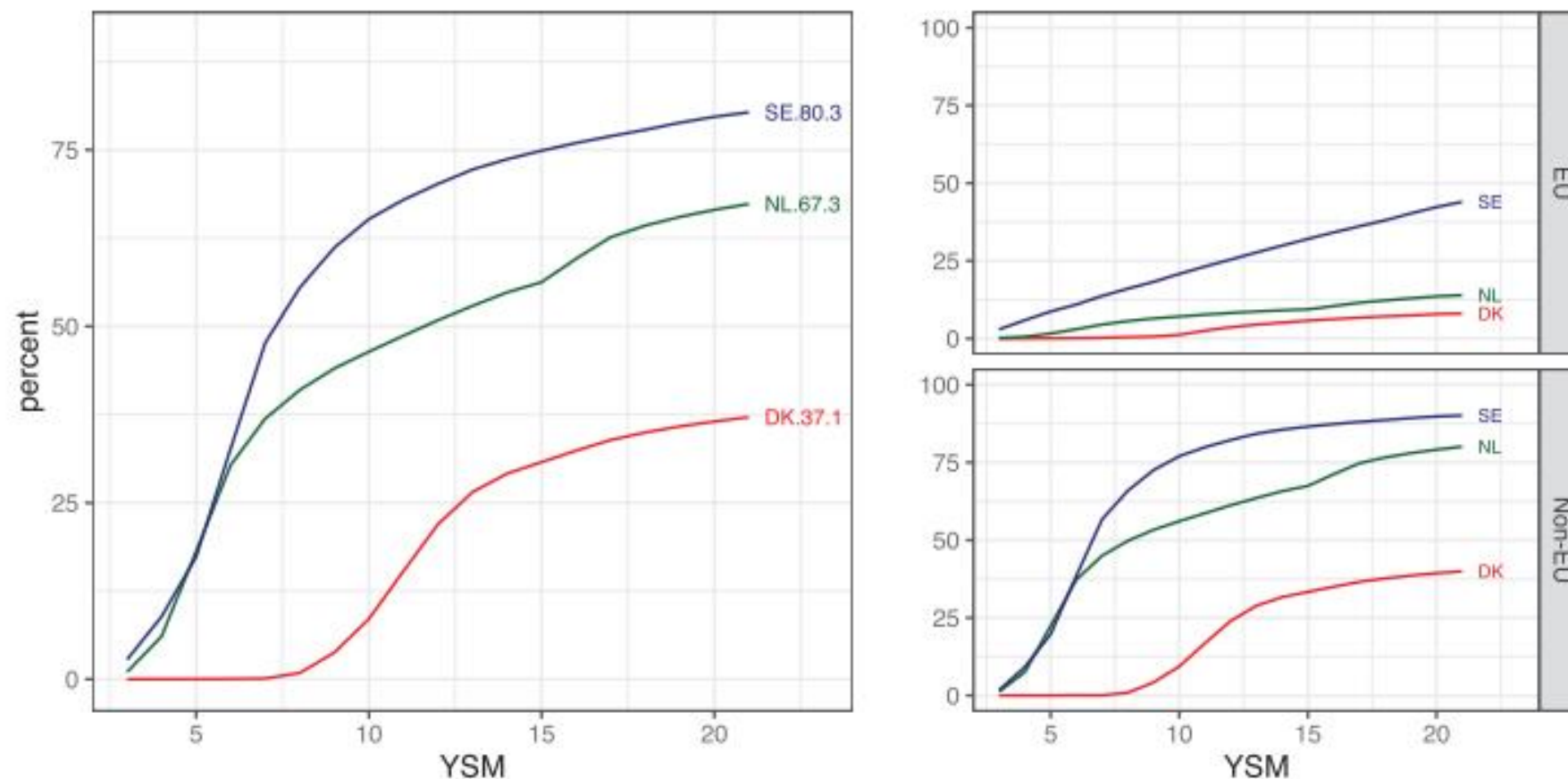
KONSEKVENSER AV SPRÅKKRAV FOR STATSBORGERSKAP

Klar sammenheng mellom strenghet i krav og antall nye statsborgere.
Jo strengere krav, desto færre blir statsborgere!

758

European Sociological Review, 2021, Vol. 37, No. 5

Figure 2. Cumulative percentage of naturalized immigrants in Denmark, the Netherlands, and Sweden by years since migration, total (left panel), and by migrant origin (right panels). *Note:* Kaplan-Meier failure function curves based on migration cohorts 1994–2001 with observation period 1997–2015

Etter 21 år har
ca. 80 % av
innvandrere i
Sverige blitt
statsborgere,
mot 67 % i
Nederland og
kun 37 % i
Danmark

Vink m.fl. (2021) Long-term heterogeneity in immigrant naturalization: The conditional relevance of civic integration and dual citizenship

I Danmark er sprogkravet (B2) den største barrieren for alle gruppene, men særlig for flyktninger

Table 1. Adult refugees and family migrants to Denmark granted stay between 2001 and 2009 who fulfil the Danish language, self-support and non-criminality requirements, separately and simultaneously, as of 2014. In per cent.

	<i>N</i>	Non-criminality	Self-support	Language	All three
Refugees	7557	91.1	53.1	27.4	19.5
Family migrants, non-OECD	16,336	96.8	82.7	41.8	38.8
Family migrants, OECD	4252	94.7	90.3	44.3	40.9
Total	28,923	94.9	75.9	38.3	34.0

Source: Danish Statistics.

Jensen m.fl. (2021) Roadblocks to citizenship: selection effects of restrictive naturalisation rules.

KONSEKVENSER AV SPRÅKKRAV FOR STATSBORGERSKAP

- Nedgang i antall nye statsborgere (Löwenheim & Gazit, 2009 ;Pochon Berger & Lenz, 2014,)
- Utestenging fra rettighetene statsborgerskap gir (Joppke, 2010, Slade, 2010)
- Hindrer integrering (Strik, 2013; van Oers, 2013; Goodman, 2014; Gathmann & Garbers, 2022)
- Skaper følelse av utenforskap (Strik, 2013, Dansk Flygtningehjælp, 2019)
- Rammer ulike grupper ulikt (van Oers, 2013. Minuz, 2017)
- Behov for mer forskning (Puchon-Berger & Lenz, 2014)

IMPECT <https://www.hvl.no/impect>

- Western Norway University of Applied Sciences (2021-2025), Research Council of Norway

Edit Bugge

Cecilie H. Carlsen

Ricky van Oers

Marte Nordanger

Lorenzo Rocca

Anna Mouti

Kamran Khan

Live Grinden (PhD)

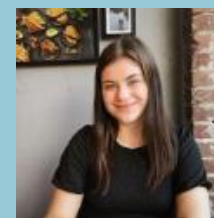
Sara Karim (PhD)

Terje Hellesen (PhD)

Robiel
Gebrehiwet

Anna-Julie
Rødal

Jonathan
Jonsson

Nicole
Rocca

Susan
Farkhari

Tim McNamara♥

Elana Shohamy

Jeanne Kurvers

Sara W. Goodman

Scientific Advisory Board

Barry O'Sullivan

Jamie Schissel

MÅL

Å undersøke konsekvensene av språk- og kunnskapskrav for opphold og statsborgerskap for **innvandrere med liten skolebakgrunn og begrenset skriftkyndighet (LESLLA-innlærere)**.

METODE

- ca. 70 000 prøvedeltakere (bakgrunnsvariabler + resultater på Norskprøven + resultater på Statsborgerprøven + resultater på Samfunnskunnskapsprøven på norsk)
- Spørreundersøkelse blant LESLLA-lærere i 20 land (ca. 1000)
- Intervjuer med LESLLA-innlærere i Norge og Danmark (ca. 60)
- Intervjuer med LESLLA-lærere i ni land (ca. 60)

IMPECT FUNN

Kort oppsummert:

- innlærere med lite skolegang og fra fattige land har vanskeligere enn andre for å klare både Norskprøven og kunnskapsprøver
- strengere språkkrav er ikke en kilde til motivasjon for LESLLA-innlærere, men først og fremst en kilde til betydelig bekymring og usikkerhet
- strengere språkkrav oppleves belastende for lærere som må bruke verdifull undervisningstid på å forklare regelverk for krav og unntak, og berolige bekymrede deltakere

Publications

Karim, Sara A. (2025). [The symbolic violence of citizenship tests: low-schooled refugees narrate their experience](#). *Citizenship Studies*, 1–17.

Grinden, Live & Louis Royce Botha (2025). [Learning Performatively for Research with Marginalized Populations: Developing Informed Consent with LESLLA Learners](#). *Journal of Applied Social Science*.

Carlsen, Cecilie Hamnes (2024). Language Testing for Residence and Citizenship om Europe: Justifications, Consequences, and Debates that I wrote for Kunnan, A. 2024. *The Concise Companion to Language Assessment*. John Wiley & Sons, Inc.

Nordanger, Marte, Cecilie Hamnes Carlsen & Edit Bugge. (2024). [Research on Simultaneous Second Language and Literacy Acquisition in Adults: A Scoping Review of the LESLLA Symposium Proceedings](#). *LESLLA Symposium Proceedings*, 19(1).

Nordanger, Marte & Birgitta Ljung Egeland (2024). [Between a rock and a hard place: Introduction program teachers' narrated experiences of residency and citizenship language requirements in Scandinavia](#). *Linguistics and Education*, 83 (2024) 101332,

Carlsen, Cecilie H. (2024). Language testing for residence and citizenship in Europe – justifications, effects & debates. In Kunnan, Antony (Ed.) *The Concise Companion to Language Assessment*. Wiley.

Anna Mouti and Lorenzo Rocca (2023). Linguistic Integration of Adult Migrants in Greece and Italy: Language Requirements and Learning Opportunities in L2 Greek and L2 Italian. *Social Sciences* 12: 668.

Cecilie Hamnes Carlsen, Bart Deygers, Lorenzo Rocca, L. & van Oers, R. (2023). The consequences of migration tests on low-literate adult migrants - a survey of teacher opinions in 20 European countries. *AERA Online Paper Repository*. [AERA Online Paper Repository](#)

IMPECT

Prosjektet IMPECT (Linguistic Integration of Adult Migrants with Poor Education and the Consequences of Migration Tests) er finansiert av NFR fra 2021 til 2025.

**Om prosjektet på LETT
NORSK** >

Publikasjoner >

Internasjonalt samarbeid >

Om prosjektet >

Prosjektdeltakere >

Aktuelt >

De siste tiårene har en rekke europeiske land innført krav om at innvandrere må bestå språkprøver og samfunnskunnskapsprøver for å få statsborgerskap. I 2017 innførte også Norge et krav om at innvandrere som vil bli norske statsborgere, må bestå en samfunnskunnskapsprøve og en prøve i norsk muntlig. Norskkravet ble skjerpet i 2021, fra A2 til B1. Regjeringens begrunnelse for å skjerpe kravet var å motivere innvandrere til å lære språket og å fremme integrering. Om språkkrav faktisk virker motiverende for språklæring, har vi per i dag lite kunnskap om, og det er nettopp dette IMPECT ønsker å undersøke nærmere.

[Selv om] språkferdigheter
er et viktig element i
integreringen, kan det ikke
være et krav for
integrering, siden det å
lære et språk potensielt er
en livslang prosess.

(Thalgott, 2017:v, egen
oversettelse)

